

ACORD

Número d'expedient: SGMP2026000004

El Ple, en sessió celebrada en data 5 de febrer de 2026, ha aprovat per unanimitat, el següent acord:

“Moció sobre la situació crítica del servei de rodalies de Catalunya i la necessitat d'actuacions urgents.-

El servei de Rodalies de Catalunya està patint una crisi estructural que ha esdevingut insostenible per a milers de persones usuàries, entre elles una part molt important de la ciutadania de Montornès del Vallès, que depèn diàriament del tren per anar a treballar, estudiar, accedir a serveis sanitaris i desenvolupar la seva vida quotidiana.

Els greus incidents produïts els darrers dies - incloent descarrilaments, suspensió total del servei, manca d'informació a la ciutadania i, tràgicament, la pèrdua d'una vida humana - han posat de manifest una realitat que fa anys que denuncien els ajuntaments, els usuaris i les institucions del territori: la desinversió estructural, la manca de manteniment i la insuficient planificació de la infraestructura ferroviària gestionada per ADIF. Un model de gestió fallit, allunyat del territori i incapaç de garantir la seguretat, la fiabilitat i la dignitat d'un servei públic essencial.

Les dades són especialment alarmants:

- Entre 2015 i 2022 només es va executar aproximadament un 35% de la inversió ferroviària pressupostada a Catalunya, per sota de la mitjana estatal i molt lluny d'altres territoris.
- Durant dècades s'ha prioritzat l'alta velocitat per davant de les Rodalies, amb una diferència abismal d'inversió acumulada.
- Entre gener i setembre de 2025 hi va haver incidències rellevants en un 93% dels dies, amb milers de trens afectats i milions de minuts de retard acumulats.
- Una part molt important de les incidències tenen l'origen en deficiències d'infraestructura (catenàries, vies, senyalització) sota responsabilitat d'Adif.

Aquesta situació no només afecta la puntualitat, sinó que posa en risc la seguretat de treballadors i passatgers, tal com han denunciat sindicats de maquinistes i entitats d'usuaris. Les plataformes en defensa del transport públic fa anys que alerten que “ens hi estem jugant la vida”.

A més, els efectes del canvi climàtic (temporals més freqüents i intensos, afectació d'infraestructures vulnerables) evidencien que el model actual de

planificació i manteniment ha quedat obsolet i que cal una revisió profunda dels traçats, els criteris de seguretat i les inversions prioritàries.

També s'ha posat de manifest la debilitat del model de governança del servei, en què la Generalitat és titular del servei però depèn operativament de Renfe i d'Adif, mentre que les inversions continuen en mans de l'Estat. Aquest repartiment de responsabilitats diluïdes dificulta la rendició de comptes i l'adopció de decisions àgils i orientades a l'interès de les persones usuàries.

Per a municipis com Montornès del Vallès, aquesta situació té conseqüències directes:

- Increment de l'ús del vehicle privat i de la congestió viària.
- Més emissions contaminants i impacte negatiu sobre la salut.
- Pèrdua d'hores laborals i educatives.
- Desigualtats socials, ja que les persones amb menys recursos són les més dependents del transport públic.

El transport ferroviari de proximitat és un servei públic essencial i una peça clau per a la cohesió territorial, la transició ecològica i la justícia social. El seu deteriorament és incompatible amb qualsevol política seriosa de mobilitat sostenible.

En aquest context, el traspàs efectiu de Rodalies esdevé una necessitat urgent i inajornable.

Per tots aquests motius, aquest Ajuntament considera imprescindible passar de la gestió reactiva de les incidències a una resposta estructural, coordinada i amb inversions reals, que garanteixi la seguretat de la infraestructura, la fiabilitat del servei i una informació clara a la ciutadania

Per tot això, el Ple de l'Ajuntament de Montornès del Vallès acorda:

Primer. Expressar el condol per les víctimes dels recents accidents i episodis d'emergència vinculats al ferrocarril i al temporal, i traslladar el suport a les famílies i persones afectades, així com reconèixer la tasca del personal ferroviari i dels serveis d'emergència i protecció (Bombers, SEM, Mossos d'Esquadra, Protecció Civil i resta d'equips).

Segon. Manifestar la profunda preocupació del municipi per la situació de col·lapse, inseguretat i manca de fiabilitat del servei de Rodalies de Catalunya, i expressar el suport a les persones usuàries i als treballadors que pateixen les conseqüències d'aquest deteriorament.

Tercer. Instar la Generalitat a impulsar i formalitzar un Acord Nacional del Ferrocarril com a compromís de país (institucions, operador i gestor

d'infraestructures, món local, sindicats i persones usuàries), amb prioritats, calendari, transparència i rendició de comptes, i amb un capítol específic d'intermodalitat que estableixi protocols d'activació de mobilitat alternativa (serveis substitutoris per carretera i reforços interurbans, inclosa la xarxa exprés.cat) davant interrupcions greus.

Quart. Instar el Govern de l'Estat, a ADIF i el Ministeri de Transports a:

- Executar de manera urgent i íntegra les inversions pendents en la xarxa de Rodalies a Catalunya, prioritzant el manteniment bàsic de vies, catenàries, senyalització i sistemes de seguretat.
- Establir un calendari clar i verificable de manteniment, inversió i millora de totes les línies i de les infraestructures associades, més enllà de Rodalies
- Establir un pla de xoc immediat amb calendari públic, pressupost detallat i mecanismes de seguiment, centrat en la seguretat i la fiabilitat del servei.
- Reforçar els equips tècnics dedicats al manteniment preventiu i correctiu de la infraestructura.
- Garantir la màxima transparència sobre l'estat real de la xarxa, les incidències i el grau d'execució de les inversions.
- Revisar els protocols de seguretat i certificació de la xarxa després d'episodis meteorològics extrems.
- Analitzar els efectes que el canvi climàtic està tenint sobre la xarxa de Rodalies i fer-hi aquelles actuacions que permetin adaptar la xarxa a les noves circumstàncies climàtiques
- Realitzar una auditoria urgent, exhaustiva i pública de l'estat de la seva infraestructura ferroviària a tota Catalunya.
- Incrementar el volum d'inversió previst a la xarxa de Rodalies de Catalunya fins a un mínim de 8.000 milions d'euros, en els propers cinc anys i com estableix el Pla de Rodalies 2020-2030, per tal de garantir una modernització integral de la infraestructura

Cinquè. Instar la Generalitat de Catalunya a:

- Exigir a l'Estat el compliment efectiu dels compromisos d'inversió i defensar un finançament suficient i estable per al sistema de Rodalies.
- Impulsar una revisió profunda del model de gestió, amb l'objectiu de situar les persones usuàries al centre del servei i garantir una governança clara, amb responsabilitats definides.
- Incorporar criteris d'adaptació al canvi climàtic en la planificació ferroviària, revisant els trams vulnerables i planificant solucions estructurals.
- Millorar els sistemes d'informació a les persones usuàries en situacions d'incidències greus.
- Coordinar amb els ajuntaments afectats mesures de mobilitat alternatives quan es produeixin interrupcions prolongades del servei.

Sisè. Reclamar que qualsevol procés de reorganització o traspàs competencial vagi acompanyat de:

- Recursos econòmics suficients.
- Que per part de la Generalitat es tingui la capacitat de prioritzar la inversió i prendre les decisions estratègiques sobre infraestructures
- Assegurar els mecanismes de control i rendició de comptes necessaris per assegurar un servei segur, fiable i digne per a la ciutadania.
- Que per part de la nova empresa mixta Rodalies de Catalunya es faci la gestió directa del servei en tots els seus àmbits, la planificació operativa i de manteniment.

Setè. Reclamar que Rodalies sigui tractada com el que és: un servei públic essencial, amb estàndards de seguretat, fiabilitat i qualitat equiparables als de qualsevol altra infraestructura crítica del país, que doni unes condicions de seguretat òptimes als treballadors i als usuaris del servei.

Vuitè. Instar el govern de l'Estat espanyol a donar compliment al pla de comunicació acordat i elaborar un protocol adreçat als i les maquinistes i el personal d'atenció presencial amb l'objectiu de gestionar i comunicar a les persones usuàries dels combois i les estacions les incidències que puguin ocórrer en el servei, assegurant que aquesta comunicació sigui fluïda, entenedora, eficaç i també adreçada en la llengua pròpia de Catalunya, evitant el caos informatiu i els missatges contradictoris que s'han produït reiteradament durant les darreres incidències.

Novè. Instar la Generalitat de Catalunya a reforçar de manera estructural el transport públic alternatiu per carretera al Vallès Oriental en situacions d'afectació ferroviària, amb especial atenció als municipis amb oferta ferroviària limitada o inexistents alternatives reals, i que les despeses ocasionades per aquest reforç siguin assumides pel Govern de l'Estat Espanyol.

Desè. Instar RENFE a establir mecanismes de compensació econòmica automàtica per a les persones usuàries afectades per retards, suspensions o interrupcions del servei, mitjançant bonificacions, reemborsaments o altres mesures compensatòries.

Onzè. Traslladar aquesta moció al Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible, a Adif, a Renfe, al Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya, als grups parlamentaris del Parlament de Catalunya i del Congrés dels Diputats, així com a les entitats d'usuaris del transport públic i als ajuntaments de la comarca del Vallès Oriental."

Document signat electrònicament